

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XVIII. An Sacramentorum aliud sit alio præstantius?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

VII. Lutheranorum Mollium opinio, non fides: esse septem. Sic biennio post obitum Lutheri Synodus Lipsiana cum Wittenbergenfibus & M. Lanchihone. Vnde Moller vocari cepti, teste Sirio anno 1548, Quos ideo Illyricus appellat hærefiarchas Mollium. Ita facti, necdum consentiunt.

AUTOR. Sacramenta propriè dicta & vera sunt septem, 1. A Christo instituta vel mandata: 2. Cum certo Ritu seu Signo: 3. Cumque promissione gratiæ annexa: quam Apostoli sua confidenti Ritus vsurpatione atque Solenni fat testati sunt, effectu promissionis consequente. 1. Ita docent Sacræ Scripturæ in meo *Antichristo* p. 3. q. 7. Easque sic Patres intellexerunt: sic stabilierunt Decreta Conciliorum: Nec dissentit Congruentia rationum apud Bell. *libr. 2. cap. 25. 26.*

SVADENT VERO id tribus LVTHERO-CALVINISTÆ. 1. Scriptura nusquam tradit esse septem. 2. Tradit solum duo, Ioa. 19. & exiit Sanguis & Aqua: id est, (aiunt Patres Chrysof. Cyril. Theophil. Damasc. Aug.) Eucharistia & Baptismus. 3. Scriptura negat esse septem Apoc. 17. Bestia septiceps dicitur Sacramentum: ideo is numerus Sacramentorum pertinet ad Antichristum. Ita Kemnitius *Exam par. 2. pag. 18. & 50.*

DICO AD I. Suprà patet, quod Scriptura nusquam vllum numerum Sacramentorum exprimat: non tamen idcirco est nullus.

AD II. Recta expositio Græcorum: at non negantur esse plura alia. Nam *Hebr. 6.* fit mentio solum Baptismi & Confirmationis, omissa Coena; non ideo foret hæc Sacramentum? Item Latini Patres intelligunt ibi Baptismos Sanguinis, & Fluminis probabilius. Nam sic Ioann. 5. *Hic est, qui venit per Aquam & Sanguinem Iesus Christus; non in aqua solum; sed in aqua & Sanguine.*

AD III. Istud blasphemia est. I. Quæ Kemnitius statuit Sacramenta; ea sunt etiam inter septem nostra: ergone ea duo erunt, vel tria bestię capita? 2. Dein; loānes dicit ea 7. capita esse Sacramentum, non dicit esse 7. Sacramenta. 3. Demum Ioannes exponit esse 7. Reges. Potius bestia est Lutherus vnicum asserens Sacramentum. Calvinus pro se adducit Augustinum: sed hic ibi ponit in exemplum, duo ex omnibus Sacramenta; non affirmat solum esse duo. Kemnitius Patres pro binario falsè adducit ac detorquet. Vide *Bellarmin. lib. 2. capit. 27.*

QVÆSTIO XVIII.

An Sacramentorum aliud sit alio præstantius?

LVTHERVUS, cum asseclis, libro de instruendis Ministris ad Pragenses. *Unum Sacramentum altero dignius esse non potest: cum eodem Verbo Dei omnia consent.*

CALVINISTÆ dicere idem coguntur. Nam cum in Cœna ponant Christi præsentiam solum tropicè; non est, cur eam Baptismo anteponant. Vnde Calvinus & Kemnitius *ad Sess. 7. Can. 3.* Omisso statu quæstionis, ad iocos dissoluuntur calumnioli. Ut, definiti septem Sacramenta esse paria, cum septenarius sit impar. &c. Nugæ tales ibi plures.

AUTOR. Sacramenta VII. eiusdem sunt generis, ideoque verè Sacramenta sunt singula: attamen specie differunt: & nullum est quod non præstet alteri secundum propriam sibi rationem. Ita Omnibus antecellit 1. *Baptismus*, in effectu remittendi peccata, maximè originale, & pœnam: 2. *Confirmatio*, in gratia ad bene operandum. Luc. vlt. Se-

Kk *dece.*

dece, &c. donec induamini virtute ex alto.
 3. Eucharistia quoad Substantiam. 4. Penitentia præstat necessitate cunctis, præter Baptismum. 5. Extrema Unctio, in effectu gratiæ specialis. 6. Ordo præstat ratione Ministri cunctis, præter Confirmationem: nam ea conferre Episcopi est. 7. Matrimonium excellit omnibus Significatione.

QVÆSTIO XIX.

Ecclesiam sit instituire ceremonias?

LUTHERANI iuxta & CALVINIANI quot, quantasque in nos confingant calumnias; attingi nonnullas earum in meo Antipapista Mendace p. 3. q. 3. quò remitto, hinc que omitto.

Consentiant porro in ista. 1. Nullas à Christo vel Apostolis institutas esse ceremonias; quæ non extent in Scriptura: ex Traditione manantes, aspernandas esse. 2. Nullas, quæ non sint Sacramenta, habere vim spiritalem. V.g. eorcendi dæmones. 3. Non posse eas Ecclesiam instituire sic, ut teneantur fideles ad eas in conscientia, etiam citra scandalum. 4. Tales ceremonias non esse bonas, aut meritorias, nec pars diuini cultus. 5. Lingua vulgari celebranda ac ministranda esse Sacramenta.

Dissentiant in hoc: *An Ecclesia nouas possit instituire ceremonias?*

LUTHERVS lib. de form. Missæ. Confess. August. artic. 15. & 16. Melancthon in Locis de Ceremoniis, &c. & communis Lutheranorum, A iunt posse aliquas ad eruditionem, splendorem, & ordinem Ecclesiæ; modo ab sit obligatio, & opinio cultus.

CALVINVS Inst. l. 4. c. 16. §. 11. Negat id vllollicere modo. Sic & B. entius in Confess. Wittenberg. & Kemnitius in Exam. part. 2. pag. 166.

SVADENT istis. 1. Quia, Inst. 4. c. 10. §. 2. Apostolus 1. Cor. 7. *no vna quidem in re laqueum inycere ausu est. Prospiciebat enim*

quantum vulnus infligeretur conscientiis, si eorum illis necessitas imponeretur, quarum relictio esset à Domino libertas.

2. Ad Colossenses docet non esse de vero Dei cultu petendam ab hominibus doctrinam.

3. Quia Dominus fideliter nos, & ad plenum instituit, qualiter sit colendus.

4. In fine capitis damnat omnes idæi, & superstitiosos, id est, filitios cultus hominum.

5. Idem §. 9. Apostolus Gal. 5. non patitur vlllo modo, ut fidelium conscientia in scrupulum redigantur.

6. Idem §. 10. 15. Dominus, Mattheus, apprehendit traditiones hominum.

7. Ibid. §. 12. Romanenses partim de gentium deliriis sumserunt sibi exemplum; partim simiarum more imitati sunt veteres Iudei ritus.

8. Ibid. §. 14. Deus Iudeos, ut pueros, docuit per signa sensibilia; Nos, ut viros, simpliciter. Ioan. 4. Veri adoratores in spiritu & veritate adorabunt.

9. Ibid. 15. Quicquid commendationi habent opera, id totum habent obedientiam, quam solam Deus respicit. Non ergo placeant sunt ceremonie, quas Deus non instituit.

10. Ibid. §. 17. Semel Ecclesia dicitur legitime. Quid præcipio tibi, hoc obseruabis, ut fueris. Non addes quicquam, nec detrahes. Prou. 30. Non te forte arguat, inueniaris que mendax.

11. Ibid. §. 23. Samatitæ à feris discerpi sunt, 4. Reg. 17. ob nouas ceremonias. Achab 4. Reg. 16. ob altare nouum positum reprobatur: Spiritus detestatur audaciam illam, quæ hominum inuenta in Dei cultu impura sunt corruptela. Et, 4. Reg. 21. Aggravatur hic crimen stantiâ crimen Manasse, quod altare nouum extraxerit in Ierusalem.

AUTOR. I. Christus & Apostoli quasdam Ceremonias instituerunt, quæ ex sola habentur Traditione. I. Vt Sacramentum Christinatis nunquam est in